

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 73 0 P 035617 24 Rev
Dana: 24.01.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, predsjednica vijeća, Violande Šubarić i Tanje Bundalo, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „Addiko Bank“ a.d. Banjaluka, koju zastupaju Milica Cvijanović, Branislav Cvijanović i Vladimir Cvijanović, advokati iz Banjaluke, protiv tuženog S.N. iz K.V. [ ], koga zastupa Vukan Šelver, advokat iz Kotor Varoša, radi naknade štete, vrijednost spora 35.462,50 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 P 035617 24 Gž 2 od 11.07.2024. godine, na sjednici održanoj 24.01.2025. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja i presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 P 035617 24 Gž 2 od 11.07.2024. godine se preinačava tako da se žalba tužitelja odbija i potvrđuje presuda Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 P 035617 23 P 2 od 15.03.2024. godine.

Obavezuje se tužitelj da tuženom na ime naknade troškova revizionog postupka isplati iznos od 1.125,50 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 P 035617 23 P 2 (pogrešno označena kao 73 0 P 035617 22 P) od 15.03.2024. godine odbijen je tužbeni zahtjev da se obaveže tuženi da tužitelju na ime naknade štete isplati iznos od 35.462,50 KM, a koji iznos se sastoji od nenaplaćene glavnice u iznosu od 28.251,34 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 07.03.2018. godine do isplate i nenaplaćene redovne kamate u iznosu od 7.211,16 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.02.2020. godine do isplate.

Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.425,00 KM, a u preostalom dijelu koji iznosi 1.575,00 KM i predstavlja razliku između traženih 6.000,00 KM i dosuđenih 4.425,00 KM, odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 P 035617 24 Gž 2 od 11.07.2024. godine žalba tužitelja je usvojena i prvostepena presuda preinačena tako da je usvojen tužbeni zahtjev i obavezan tuženi da tužitelju isplati na ime naknade štete iznos od 35.462,50 KM, a koji iznos se sastoji od nenaplaćene glavnice u iznosu od 28.251,34 KM sa

zakonskom zateznom kamatom počev od 07.03.2018. godine do isplate i nenaplaćene redovne kamate u iznosu od 7.211,16 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 11.02.2020. godine do isplate, te je preinačena i u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka tako da je obavezan tuženi da tužitelju isplati na ime troškova parničnog postupka iznos od 2.516,89 KM, a odbijen zahtjev tuženog da mu tužitelj isplati na ime troškova parničnog postupka iznos od 6.000,00 KM.

Obavezan je tuženi da tužitelju nadoknadi troškove sastava žalbe u iznosu od 1.316,25 KM.

Odbijen je zahtjev tuženog da se obaveže tužitelj da mu nadoknadi troškove sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.125,00 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i prekoračenja tužbenog zahtjeva, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati ukupan iznos od 35.462,50 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je ugovorom o nenamjenskom kreditu broj [...] zaključenom dana 01.08.2008. godine između „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka i tuženog kao korisnika kredita, koji je potpisan od strane odgovornog lica u banci, tuženog kao korisnika kredita i tri jemca, tuženom odobren kredit u iznosu od 35.000,00 KM i da je ugovorena kamatna stopa od 9,75% promjenljiva godišnja utvrđena u zavisnosti od kretanja 12-mjesečne Euribor kamatne stope uvećane za maržu, da je članom 3. navedenog ugovora ugovoreno da se kredit stavlja u otplatu prvog dana narednog mjeseca po iskorištenju kredita i otplaćivaće se u 120 jednakih mjesečnih anuiteta u iznosu od 449,82 KM tako da prvi anuitet dospijeva 01.09.2008. godine, da su članom 4. istog ugovora ugovoreni instrumenti osiguranja kredita G.N. JMB [...], M.N. JMB [...] i Z. N. JMB [...], da je članom 6. ugovora tuženi ovlastio banku da može bez ikakvog njegovog daljnjeg pitanja i sudjelovanja, naplatiti sva dospjela potraživanja sa njegovog depozitnog računa u banci, da je članom 7. ugovoreno da ukoliko korisnik kredita ne podmiri dospjele obaveze u određenom roku, da je dužan da na dospjele i nepodmirene iznose plati zateznu kamatu, da su odredbom člana 8. propisani uslovi pod kojim banka može otkazati ugovor o kreditu te će se danom otkaza smatrati da je kredit zajedno sa pripadajućom kamatom i ostalim troškovima dospio na naplatu; da je tužitelj dao devizni interni nalog dana 01.08.2008. godine da se na ime tuženog prenese iznos od 35.000,00 KM; da je presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 P 016354 13 P od 16.01.2014. godine utvrđeno da je apsolutno ništav i bez pravnog dejstva sporazum i izjava o obavezi na osnovu sopstvene mjenice sastavljene 01.08.2008. godine u svrhu osiguranja pravnog posla-ugovora o nenamjenskom kreditu broj [...] zaključenog dana 01.08.2008. godine između tužene „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka kao davaoca kredita i tuženog kao korisnika kredita sa mjenicama serija RS [...], RS [...], RS [...] i RS [...], u odnosu na tužitelja G. N. kao jemca, da je utvrđeno da je istom presudom odbijen tužbeni zahtjev u dijelu kojim je traženo

utvrđenje apsolutno ništavim i bez pravnog dejstva ugovora o nenamjenskom kreditu broj [...] zaključenog 01.08.2008. godine između tužene „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka kao davaoca kredita i tuženog kao korisnika kredita u odnosu na tužitelja G.N. kao jemca (odredbe člana 13. i 14. ugovora) i u dijelu kojim je traženo utvrđenje apsolutno ništavim i bez pravnog dejstva saglasnosti o zapljeni (administrativne zabrane) broj [...] od 17.07.2008. godine koju je G.N. kao jemac dao tuženoj „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka; da je presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 P 016354 14 Gž od 19.08.2016. godine usvojena žalba tužitelja G.N. u pobijanom odbijajućem dijelu i u tom dijelu preinačena presuda Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 P 016354 13 P od 16.01.2014. godine, tako što je utvrđen ništavim i bez pravnog dejstva ugovor o nenamjenskom kreditu broj [...] zaključen 01.08.2008. godine, između prvotuženog kao davaoca kredita i drugotuženog kao korisnika kredita u odnosu na tužitelja G.N. kao jemca (odredbe člana 13. i 14. ugovora), da je utvrđeno da je ništava i bez pravnog dejstva saglasnost o zapljeni (administrativna zabrana) broj [...] od 17.07.2008. godine koju je tužitelj G.N. kao jemac dao prvotuženom; da je rješenjem o registraciji broj 057-0-Reg-16-002147 od 28.10.2016. godine Okružnog privrednog suda u Banjaluci u sudski registar upisana promjena poslovnog imena kod „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka, da će poslovati pod poslovnim imenom „Addiko“ a.d. Banjaluka; da je presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 K 020619 17 K od 07.03.2018. godine tuženi S.N. oglasem krivim zbog izvršenja krivičnog djela obmana pri dobijanju kredita ili drugih pogodnosti iz člana 283. stav 1. i 2. Krivičnog zakona Republike Srpske u sticaju sa krivičnim djelom falsifikovanje i upotreba hartija od vrijednosti iz člana 275. stav 1. i 2. Krivičnog zakona Republike Srpske te mu je izrečena uslovna osuda kojom mu je utvrđena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri mjeseca) i istovremeno je određeno da se ista neće izvršiti ukoliko isti u roku od 1 (jedne) godine od dana pravosnažnosti presude ne učini novo krivično djelo, da je S.N. predmetna krivična djela izvršio na način što je 01.08.2008. godine u Kotor Varošu, prilikom dobijanja kredita u iznosu od 35.000,00 KM u „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka, Poslovnica Kotor Varoš, napravio lažne dokumente na ime žiranta G.N. na taj način što je falsifikovao potpis istog na ugovoru o nenamjenskom kreditu broj [...] i potpis istog na 4 mjenice serijskih brojeva RS [...], RS [...], RS [...], RS [...] kao i na sporazumu o obavezi i izjavi na osnovu sopstvene mjenice od 01.08.2008. godine i kao takve upotrebio kao prave, a sve u namjeri da dobije kredit, te ih dao davaocu kredita; da iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Dunje Čavke proizlazi da je tuženi tužitelju po osnovu naprijed navedenog kredita do dana 18.09.2012. godine ukupno isplatio iznos od 15.344,96 KM i da od tada više nije vršio uplate, te da visina potraživanja tužitelja prema tuženom po predmetnom ugovoru o kreditu na dan 04.07.2020. godine iznosi 66.536,55 KM i da se sastoji od nenaplaćene glavnice u iznosu od 28.251,34 KM, redovne kamate u iznosu od 7.235,45 KM i zatezne kamate u iznosu od 31.049,76 KM. Nesporno je da ugovor o nenamjenskom kreditu broj [...] zaključen dana 01.08.2008. godine nije raskinut.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan prigovor nedostatka aktivne legitimacije koji je tuženi istakao u toku postupka jer je tužitelj pravni sljednik davaoca kredita „Hypo Alpe Adria Bank“ a.d. Banjaluka, da pravo na naknadu štete u konkretnom slučaju, imajući u vidu da je tuženi oglasen krivim presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 K 020619 17 K od 07.03.2018. godine (koja je postala pravosnažna 24.04.2018. godine) zastarijeva protekom 15 godina, pa da imajući u vidu datum kada je tuženi izvršio krivično djelo i datum podnošenja predmetne tužbe sudu dana 11.02.2020. godine potraživanje tužitelja po osnovu naknade štete nije zastarjelo i da nije osnovan ni

prigovor tuženog da je predmetno potraživanje zastarjelo. Zaključio je da u konkretnom slučaju postoji štetna radnja koja se ogleda u radnjama tuženog prilikom sačinjavanja lažnih dokumenata na ime jemca Gorana Novakovića, falsifikovanju njegovog potpisa na ispravama koje je tuženi upotrijebio kao prave u namjeri da dobije kredit i takve ih dao tužitelju kao davaocu kredita, da postoji štetnik (tuženi koji je krivičnom presudom oglašen krivim) i protivpravnost štetne radnje koja proizlazi iz krivične odgovornosti tuženog. Smatrao je da u konkretnom slučaju tužitelj nije dokazao da je pretrpio bilo kakvu štetu kao posljedicu radnje tuženog, a samim tim da i ne postoji uzročna veza između štetne radnje tuženog (koja se ogleda u sačinjavanju lažnih dokumenata na ime jemca G.N. te falsifikovanje njegovih potpisa na četiri mjenice) i štete, te da tuženi osnovano ističe da među strankama postoji sporni obligaciono-pravni odnos po osnovu duga koji tuženi nesporno ima prema tužitelju po ugovoru o nenamjenskom kreditu broj [...] od 01.08.2008. godine. Budući da tužitelj nije dokazao da je pretrpio bilo kakvu štetu, a da saglasno odredbi člana 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24, u daljem tekstu: ZPP) na njemu leži teret dokazivanja navedene činjenice, te imajući u vidu ograničenje iz člana 2. stav 1. ZPP, prvostepeni sud je u cjelini odbio tužbeni zahtjev.

Odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je našao da je na pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo, pa je žalbu usvojio i preinačio prvostepenu presudu tako što je u cjelini usvojio tužbeni zahtjev pozivom na odredbe članova 155, 158, 185. stav 1. i 189. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04, u daljem tekstu: ZOO), uz obrazloženje da je tužitelj zbog izvršenja krivičnog djela od strane tuženog, za koje je tuženi oglašen krivim, pretrpio običnu štetu koja se ogleda u umanjenju njegove imovine u visini nevraćenog duga po ugovoru o kreditu koji prema nalazu i mišljenju vještaka iznosi 35.462,50 KM, da postoji uzročna veza između štete i štetne radnje tuženog jer je zbog upotrebe lažnih i falsifikovanih isprava tuženi upotpunio dokumentaciju za dobijanje kredita od tužitelja iako nije ispunjavao uslove, ta da je zbog lažnih i falsifikovanih isprava tužitelj istom isplatio novčani iznos od 35.000,00 KM.

Osporena drugostepena presuda nije pravilna i zakonita.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u ovoj parnici proizlazi da tužitelj od tuženog zahtijeva isplatu iznosa od 35.462,50 KM, koji se odnosi na dio nenaplaćene glavnice u iznosu od 28.251,34 KM i redovne kamate u iznosu od 7.211,16 KM, koji odgovara preostalom dugu tuženog prema tužitelju po ugovoru o nenamjenskom kreditu broj [...] zaključenom dana 01.08.2008. godine sa rokom otplate od 10 godina, po kojem je tuženi vršio otplatu do 18.09.2012. godine i za koji je nesporno da nije raskinut.

Potraživanje neisplaćenih dospjelih anuiteta iz ugovora o kreditu zastarijeva u rokovima iz članova 372. i 373. ZOO i to ne samo u slučaju kada ugovor o kreditu još traje već i u slučaju kada je trajanje ugovora isteklo, ali nije došlo do njegovog raskida u roku koji je određen za ispunjenje obaveze. Samo pravo iz koga potiču povremena potraživanja zastarijeva za pet godina, računajući od dospelosti najstarijeg potraživanja poslije kojeg dužnik nije vršio davanje i u tom slučaju povjerilac gubi pravo da zahtijeva i buduća povremena davanja i ona koja su dospjela prije ove zastarjelosti.

Kod nesporne činjenice da je tuženi uplatu zadnje rate predmetnog kredita tužitelju izvršio dana 18.09.2012. godine, do podnošenja ove tužbe sudu dana 12.02.2020. godine, nesumnjivo je protekao rok od pet godina iz odredbe člana 373. stav 1. ZOO zbog čega je tužitelj izgubio pravo da zahtijeva isplatu spornoga duga od tuženog.

Tužitelj je izvedenim dokazima (nalaz vještaka ekonomske struke) dokazao visinu duga tuženog po ugovoru o kreditu, da je taj ugovor ništav samo u dijelu koji se odnosi na obavezu jemca G.N., na koji dio se odnosi i krivica tuženog utvrđena pravosnažnom krivičnom presudom, iz čega proizlazi da je osnovana tvrdnja revidenta da se ta krivična presuda ne odnosi na dio ugovora o kreditu kojeg su zaključile parnične stranke iz kojeg proizlazi obaveza tuženog za vraćanje kredita tužitelju iz odredbe člana 1065. ZOO. Slijedom toga, pravino revident ukazuje da je pogrešan stav drugostepenog suda u pobijanoj presudi kojim odgovornost tuženog za isplatu zahtijevanog novčanog iznosa vezuje za naprijed pomenutu krivičnu presudu, te o tužbenom zahtjevu pogrešno odlučuje primjenom odredbi obligacionog prava o naknadi štete i zbog toga pogrešno zaključuje da predmetno potraživanje nije zastarjelo.

Imajući u vidu naprijed navedeno na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Nakon preinačenja odluke, saglasno odredbi člana 397. stav 2. ZPP, ovaj sud je odlučio o troškovima postupka tako da su tužitelju (pored dosuđenih troškova prvostepenog postupka u iznosu od 4.425,00 KM), dosuđeni zahtijevani troškovi sastava revizije u iznosu od 1.125,50 KM.

Predsjednica vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić